

CAPITOLUL AL NOUĂSPREZECELEA

CARTEA A PATRA A LUI MOISE, „NUMERII”

Cartea „Numerii” se numește astfel pentru că primele patru capitole cuprind numărătoarea evreilor în a doua lună a celui de-al doilea an al pribegiei lor. Numărul total al evreilor înarmați se ridică la 603 550 (Numerii, I, 46). Celelalte 32 de capitole ale cărții continuă descrierea rătăcirii evreilor prin pustiu. Totuși, și în această carte se întâlnesc tot soiul de pravile, pe cât de neînsemnate și mărunte, pe atât de monotone. Jumătate din cap. al VIII-lea se ocupă, de pildă, de felul în care trebuie aprinse candelarele. În cartea „Numerii” se pot găsi, printre altele, recomandări pentru soții geloși care-și bănuiesc soțiile că le pun coarne, dar care, din diferite motive, nu le-au prins asupra faptului.

Discutînd din nou cu Moise, Dumnezeu i-a spus : „...Dacă o femeie măritată va ajunge desfrînată și necredincioasă față de soțul ei și un altul se va culca cu ea și lucrul va fi tănuț față de bărbatul ei, și ea s-a întinat în ascuns fără să fi fost vreun martor și nici să fi fost prinsă..., atunci să vină cu femeia lui la preot și să aducă dar o zecime dintr-o efă de făină de orz... Preotul să ia apă sfințită într-un vas de lut și pulbere de pe pardoseala sfîntului locaș și să o pună în apă...” Apoi

„preotul să jure pe femeie și să spună : «Dacă nu s-a culcat nimeni cu tine și dacă nu te-ai desfrînat ca să te întinezi fiind cu bărbat, să rămîi nevătămată de această apă amară aducătoare de blestem ; iar dacă tu te-ai desfrînat fiind cu bărbat și te-ai spurcat și un alt bărbat s-a culcat cu tine decît bărbatul tău — și preotul s-o jure cu jurămîntul aducător de blestem și să-i spună femeii — : să te blesteme și să te facă de batjocură domnul în mijlocul poporului tău, să-ți slăbească șoldurile și pîntecele să ți se umfle, iar apa aceasta aducătoare de blestem să intre în măruntaiele tale...» Iar femeia să răspundă : «Amin ! Amin !». Apoi preotul să dea femeii să bea apa cea aducătoare de blestem... ca să-i aducă vătămare... Și pe cînd ea va bea apă, se va întîmpla — dacă s-a întinat și n-a fost credincioasă bărbatului ei — că apa cea aducătoare de blestem va intra într-însa ca să-i aducă vătămare : pîntecele ei se va umfla, șoldurile îi vor cădea, iar ea va fi blestemată în mijlocul norodului ei" (Numerii, V, 12, 13, 17, 19—22, 24, 27).

Această rînduială divină este numită de dumnezeu „rînduiala slujbei pentru bănuială".

Să revenim acum la evrei, care, sub conducerea lui Moise, își continuă drumul prin pustiu. Potrivit poruncii domnului, Moise și-a comandat două trîmbițe de argint, cu care se dădeau semnalele de plecare. În

această perioadă a călătoriei, evreii socotind, pe bună dreptate, că mana singură nu este suficientă pentru hrană, într-o bună zi au început să cîrtească și au cerut carne. Da-ți-mi voie ! Oare nu ne-a spus „porumbelul sfînt” în cartea „Ieșirea” (XII, 38) că emigranții noștri, părăsind Egiptul, au luat cu ei nenumărate turme ? Au fost, ce-i drept, cîteva cazuri cînd dumnezeu a cerut să i se aducă jertfă întîinăscuții de la oi, pe timpul cînd evreii s-au tot învîrtit vreme de vreun an pe la poalele muntelui Sinai. E drept, de asemenea, că Aaron și leviții (preoții) au sacrificat vite, aducîndu-le jertfă în cinstea vițelului de aur. Dar au fost tăiate într-adevăr toate vitele ?

Trebuie să recunoaștem că cele arătate mai sus sînt absolut de neînțeles : cînd „sfîntul duh” descrie jertfele aduse în pustiu, evreii au toate vitele pe care le luaseră din Egipt. Dar de îndată ce povestirea lui trece la alte fapte, aceiași evrei suferă de foame și se hrănesc numai cu mana purgativă. Nu ne vom îngădui să insinuăm că „porumbelul sfînt” se contrazice : ar însemna să defăimăm, să hulim pe dumnezeu ! Sîntem doar nevoiți să tragem concluzia că, probabil, nenumăratele turme fuseseră mîncate de dumnezeu în timpul jertfelor și că „sfîntul duh” a uitat să ne vorbească despre asta. Oricum ar fi fost, de vreme ce evreii, după ce au părăsit regiunea muntelui Sinai, au cerut carne tînguindu-se amarnic înseamnă că nu mai aveau nici un bou, nici o

oaie, nici un berbec, nici un miel.

Moise a adus aceste revendicări la cunoștința lui Dumnezeu. „Atunci s-a pornit o viforniță de la domnul și a adus prepelițe de la mare și le-a trântit la pământ lângă tabără cale de o zi într-o parte și cale de o zi în cealaltă parte, în vecinătatea taberei, strat ca de doi coți pe fața pământului" (Numerii, XI, 31).

Se înțelege de la sine că Dumnezeu-tatăl a trebuit să facă această concesie poporului său, că doar pentru el hrăniseră evreii nenumăratele lor turme ca să i le aducă jertfă. Nu e greu să ne închipuim ce chef s-au pregătit să tragă evreii ! „Dar carnea era încă între dinții lor și nu isprăviseră încă de mâncat când mînia domnului se aprinse împotriva poporului și bătut domnul poporul cu bătaie mare foarte. Și numele locului aceluia s-a chemat Chibrot-Hataava, căci acolo a fost îngropat poporul cel întăritat de poftă" (Numerii, XI, 33—34).

Întărirea a constat în faptul că au vrut să mănînce carne ! Pentru asta au fost pedepsiți evreii.

După aceea călătorii s-au îndreptat spre miazănoapte. Regiunea în

care au intrat emigranții este numită în Biblie pustiu Paran : ea este situată în partea de nord-est a peninsulei Sinai. „Sfântul” autor a făcut ce-a făcut și a plasat și în această regiune o țară Madian. Moise a poruncit evreilor să se oprească și a trimis iscoade câte una din fiecare seminție. Aceste iscoade au ajuns pînă la Hebron, la apus de Marea Moartă, în inima Canaanului, care în vremea aceea era locuit de amoriți. După 40 de zile, iscoadele s-au înapoiat, prezentîndu-și raportul, iar pentru a-și adevăra spusele, au adus roade minunate : rodii, smochine și struguri. Ciorchinii de struguri erau atît de mari, încît era nevoie de cîțiva oameni ca să-i ducă. Era o dovadă indiscutabilă a fertilității țării pe care visau să pună mîna emigranții noștri (cap. XIII).

Dar continuarea raportului prezentat de iscoade a avut asupra evreilor efectul unui duș rece, care a potolit pe dată poftele lor.

— Nicăieri nu am văzut roade atît de minunate — au spus iscoadele —, numai că locuitorii țării sînt niște voinici grozav de puternici, iar orașele lor sînt împrejmuite cu ziduri tari.

„Acolo am văzut uriași, pe feciorii lui Erac din neamul uriașilor. Și noi eram în ochii noștri ca și în ochii lor ca niște lăcuste !" (Numerii, XIII, 33).

Zece dintre iscoade susțineau că ar fi mai bine să nu se meargă în această țară minunată. Poporul era cu totul de părerea lor. Numai Iosua și Caleb socoteau că țara pe care au văzut-o era prea minunată ca să nu încerce s-o cucerească. Ei au declarat că ar merita să-și

încerce norocul și că, la urma urmei, cine nu riscă nu câștigă. Dar cum poporul nu împărtășea entuziasmul lor, dumnezeu a declarat că toți evreii, cu excepția lui Iosua și Caleb, vor muri înainte de a ajunge la ținta călătoriei lor. Cîteva zile mai tîrziu au apărut amaleciții și canaaniții, care le-au tras evreilor o bătaie soră cu moartea (cap. XIV).

Printre evenimentele descrise în cartea „Numerii” merită să fie amintit complotul pus la cale de Core, Datan și Abiram, care, împreună cu 250 de părtași de-ai lor, au hotărît că Moise și Aaron nu sînt vrednici să rămîină în fruntea leviților. Pe cei trei complotiști i-a înghițit deodată pămîntul, care s-a crăpat sub ei ; au dispărut și ei și familiile lor, iar cei 250 de evrei părtași de-ai lor au fost mistuiți de focul „ieșit de la domnul”. În afară de aceasta, dumnezeu a abătut o urgie peste capul a 14 700 de emigranți care nu luaseră parte la complot : acești nenorociți au murit și ei. Și atunci leviții au aprins tămîie ca mulțumire domnului (cap. XVI-XVII).

După aceasta, potrivit poruncii domnului, Moise a rugat pe voievozii semințiilor să-i aducă cîte un toiag de lemn uscat, aidoma toiagului pe care Aaron îl avea întotdeauna asupra sa ; pe fiecare toiag era înscris numele seminției respective. Toate toiegele au fost așezate în cortul descoperirii, iar la grămada lor a fost adăugat cel de-al doisprezecelea

toiag, adus de seminția lui Levi, pe care era scris numele lui Aaron. A doua zi, spre marea mirare a tuturor, toiagul lui Aaron înflorise, în timp ce restul toiagelor nu se schimbaseră de loc. Acest toiag era încărcat cu flori și chiar cu migdale coapte !

„Minunea” a arătat limpede că dumnezeu sprijină preoția lui Aaron. Poporul s-a socotit convins și a făgăduit ca pe viitor să nu-i mai pizmuiască pe leviți (cap. XVII).

Se pune întrebarea : dacă minunea a fost atât de convingătoare, de ce a abătut dumnezeu urgia și moartea peste 14 700 de oameni care nu fuseseră vinovați de nici un complot ?

Cap. XIX din cartea „Numerii” este consacrat în întregime unui episod foarte „important” : dumnezeu a cerut să fie înjunghiată pentru el o juncană roșie, fără cusur și fără racilă, și care să nu fi fost înjugată. S-a găsit juncana, a fost adusă la preotul Eleazar, iar cu sîngele juncanei tăiate el a stropit „de șapte ori partea de dinainte a cortului descoperirii” (v. 4).

În cap. al XX-lea se spune că drumeții au ajuns din nou în pustiul Sin. Prin partea locului nu era pic de apă. Din nou cîrtire și răzvrătire în

popor, o nouă lovitură cu toiagul în stîncă, din nou apă — o nouă „minune” ! „Și a ridicat Moise mîna sa și a lovit stîncă de două ori cu toiagul și a ieșit apă multă din care a băut obștea și dobitoacele” (v. 11).

Nu poate fi vorba de o greșeală, nu-i așa ? Deși emigranții duceau lipsă de carne, totuși aveau turme berechet !

În continuare, dumnezeu le-a poruncit lui Moise, Aaron și Eleazar, fiul lui, să urce pe muntele Hor. După ce a ajuns în vîrf, Moise, conformîndu-se dispozițiilor primite de sus, l-a dezbrăcat pe Aaron de veșmintele lui și a îmbrăcat cu ele pe Eleazar, iar Aaron a murit pe dată. El avea atunci 123 de ani.

În acest pustiu „domnea” un oarecare Arad. Aflînd de apropierea evreilor, el a pornit cu război împotriva lor, a zdrobit numeroasa lor armată și a luat prizonieri. Adînc îndurerat, poporul evreu a adresat domnului următoarea rugă : „Dacă tu vei da poporul acesta în mîna mea, atunci eu îți voi afierosi cetățile lui. Și domnul a ascultat de glasul lui Izrail și i-a supus pe canaaniți...” (XXI, 2—3).

În a doua bătălie, emigranții noștri i-au învins pe canaaniți, i-au trecut

prin ascuțișul săbiei și au distrus orașele lor, așa cum îi făgăduiseră lui Dumnezeu. După aceea s-au îndreptat către miazăzi și din nou s-au afundat în pustiul Paran. De astă dată, pentru că au început să cîrtească iarăși, milostivul Dumnezeu a slobozit asupra lor „șerpi veninoși” care „au mușcat poporul și mulțime de lume a murit din Izrail”. Atunci Moise a făcut un șarpe de aramă și l-a atîrnat sus pe un stîlp. Și fiecare dintre cei mușcați, cînd se uita la șarpele de aramă, se vindeca pe dată (XXI, 6—9).

După ce au mai rătăcit un timp prin pustiu, evreii s-au pomenit din nou în partea de miazănoapte, în apropiere de amoriți, care trăiau sub stăpînirea regelui Sihon. Evreii i-au organizat întregului popor amorit o cuvioasă baie de sînge, „trecîndu-i prin ascuțișul săbiei”. „Regele Basanului”, Og, a fost și el înfrînt și omorît, ca și toți supușii lui. Poporul domnului a mai pus stăpînire pe un teritoriu (v. 21—35).

Emigranții din Egipt au ajuns acum pe țărmurile de miazăzi ale Mării Moarte. Ei aveau de trecut un mic lanț de munți care forma granița țării urmașilor lui Moab, fiul patriarhului Lot, pe care el l-a avut de la fiica sa după o minunată noapte de beție. Dar țara Moab se învecina la răsărit cu țara Madian (pentru a treia oară Madian !), iar madianiții și fiii Moabului trăiau în bună vecinătate.

Regele Moabului, pe nume Balac, aflînd că evreii se apropie de capitală, s-a grăbit să se sfătuiască cu mini trii săi  i cu al i c  iva  n elep  i. Iată ce hot r re au luat. Pe vremea aceea, în ora ul Petor trăia un oarecare Bileam, fiul lui Beor, a cărui meserie era să prezică viitorul  i să înduplece soarta neîndurătoare. Balac a hot r t să trimite o delega ie la Bileam ca să capete de la el o binecuv ntare pentru moabiteni  i pentru alia ii lor, madianiții, fără a uita să-i ceară, totodată, blestem stra nic împotriva evreilor.

La  nceput Bileam a refuzat să plece ca să dea binecuv ntarea regelui Balac, poporului său  i alia ilor lui. Cu toate acestea, mai t rziu i s-a părut că dumnezeu  i îngăduie să satisfacă cererea lui Balac. Bileam a pornit la drum, împreună cu delega ia care venise după el.  i iată-l merg nd iava -iava  pe asina lui, c nd deodată aceasta a văzut un  nger, înarmat cu o sabie, care-i tăia drumul. Asina a luat-o razna peste c mp ca să evite  nt lnirea cu  ngerul.

„Atunci Bileam a lovit asina ca să se întoarcă iar pe drum. Însă  ngerul i-a ie it înainte pe un drumeag îngust între vii, cu zid de o parte  i de alta.

Și cînd asina a văzut pe îngerul domnului, s-a împins în perete și a strîns piciorul lui Bileam de perete, iar el a început s-o bată.

Atunci îngerul domnului a trecut mai departe și a stat într-un loc și mai strîmt, fără potecă de cîrmit nici la dreapta, nici la stîngă.

Asina însă, cînd a văzut pe îngerul domnului, s-a cinchit sub Bileam. Și Bileam s-a aprins de mînie și a început să lovească asina cu toiagul.

Domnul atunci a deschis gura asinei și ea a zis către Bileam : «Ce ți-am făcut ție de m-ai bătut de trei ori ?».

Și Bileam a răspuns asinei : «Fiindcă ți-ai arătat zburdălnicia cu mine, de-aș fi avut o sabie în mînă te-aș fi omorît !». Asina a zis lui Bileam : „Oare eu nu sînt asina ta pe care ai călărit din tinerețile tale și pînă în ziua de azi ? Fost-am eu deprinsă să mă port așa cu tine ?» Și el a răspuns : «Nu !».

Atunci domnul a deschis ochii lui Bileam și, cînd a văzut pe îngerul domnului stînd în drum, cu sabia scoasă în mînă, a căzut în genunchi și s-a închinat cu fața la pămînt.

Și îngerul domnului a zis către el : «Pentru ce ai bătut asina ta de trei ori ? Iată eu ți-am ieșit înaintea ta ca un potrivnic ca să-ți tai drumul.

Dar asina ta m-a văzut și s-a dat în lături din fața mea de trei ori. De nu s-ar fi dat în lături, te-aș fi omorât pe tine, iar pe ea aș fi lăsat-o cu viață !».

Și Bileam a zis către îngerul domnului : «Păcătuit-am fiindcă n-am știut că tu stai înaintea mea în drum. Și acum, dacă acesta este lucru rău, mă voi întoarce.

Și îngerul domnului a spus lui Bileam : «Du-te cu bărbații aceia și numai ce-ți voi spune ție, aceea să grăiești !». Și Bileam a plecat cu voievozii Moabului" (Numerii, XXII, 23—35).

Urmarea a fost că poporul evreu a primit o triplă binecuvântare din gura lui Bileam, spre marea furie a regelui Moabului, care a exclamat : «Eu te-am chemat să blestemi pe dușmanii mei, dar iată că tu i-ai binecuvântat pînă acum de trei ori ! Fugi deci în ținutul tău ! Am zis că te voi încărca de cinste, dar iată că domnul te-a lipsit de ea!»" (Numerii, XXIV, 10—11).

Vom vedea îndată cum l-au răsplătit evreii pe Bileam pentru binecuvîntările lui.

Regele Balac a dat uitării mînia și s-a făcut bun ca pîinea caldă : cap. al XXV-lea ne relatează că urmașii lui Iacob s-au instalat foarte liniștiți printre fiii Moabului și madianiți. Armata de 600 000 de oșteni înarmați, care fusese gata să-i nimicească atît pe supușii cît și pe aliații regelui Balac, nici nu se mai gîndea la bătălii. Fără armistițiu, fără tratative, s-a înscăunat pacea : poporul evreu s-a contopit prietenește cu vecinii săi, madianiții și fiii Moabului. „După ce Izrail s-a așezat în Sitim, a început poporul să se desfrîneze cu fiicele Moabului. Ele poșteau poporul la jertfele dumnezeilor lor, iar el mînca și se închina dumnezeilor lor" (Numerii, XXV, 1—2).

Lucrul acesta, bineînțeles, nu convenea leviților, cărora preoții pagîni le luau pîinea de la gură. Atunci, Fineas, fiul marelui preot Eleazar, văzînd că un evreu, pe nume Zimri, intrase în casa frumoasei madianite Cozbi, a intrat după el „în cămara cea pentru femei și i-a străpuns pe amîndoi în pîntece, pe izrailitean și pe femeia lui" (v. 8). Cu puțin înainte, dumnezeu trimisese pe capul poporului său drept pedeapsă o nouă molimă : 24 000 de oameni apucaseră să moară. Lovitura de spadă a lui Fineas l-a bucurat nespus pe dumnezeu și el a

stăvilit neîntârziat epidemia. Atunci dumnezeu i-a poruncit fără ocol lui Moise să pregătească exterminarea generală a fiilor Moabului și a madianiților (v. 16—18).

Înainte de a aduce la îndeplinire acest plan al domnului, Moise a făcut un nou recensământ, căci trecuseră mai bine de 38 de ani de când evreii plecaseră din Egipt. În decursul acestor 38 de ani, poporul evreu se înnoise, căci, așa cum am subliniat mai înainte, dumnezeu îi avertizase pe emigranți că nici unul dintre cei care au părăsit Egiptul nu va intra în „pământul făgăduinței”, cu excepția lui Iosua și Caleb. Statistica lui Moise a anunțat din nou un număr de 601 730 de oameni „de la douăzeci de ani și mai vîrstnici” în stare să poarte arme, de astă dată fără a-i mai pune la socoteală pe leviți, al căror număr se ridica la 23 000 (cap. XXVI).

„Izrail” a dus la îndeplinire „porunca domnului”, în acest scop au fost aleși cîte 1 000 de oameni din fiecare seminție, în total 12 000 de „răzbunători ai domnului” (cap. XXXI). Cel mai rău au pățit-o madianiții : au fost nimiciți toți bărbații acestui popor, printre care și „cinci regi ai lor”. Evreii „au trecut prin ascuțișul săbiei” și pe Bileam, fiul lui Beor, acest minunat proroc care doar cu puțin timp în urmă le dăduse binecuvîntarea sa.

„Apoi fiii lui Izrail au luat în robie pe femeile și pe copiii madianiților, iar vitele, turmele și toată bogăția lor le-au jefuit. Orașelor din așezările lor și taberelor lor de corturi le-au dat foc" (Numerii, XXXI, 9—10).

Dar lui Moise i s-a părut că măcelul acesta nu este de ajuns și el s-a supărat „pe căpeteniile oștirii, pe voievozii cei peste mii și pe șutași, care se întorceau de la luptă, și i-a întrebat Moise : «Sînt vii toate femeile ?... Acum omorîți toți copiii, precum și toate femeile care au cunoscut bărbat, iar toate fetele care n-au cunoscut bărbat să le lăsați cu viață pentru voi»" (Numerii, XXXI, 14—15, 17—18).

S-a făcut numărătoarea prăzii și s-a constatat că se capturaseră : oi și capre — 675 000 de capete, vite mari — 72 000 de capete, asini — 61 000 de capete, și femei „care nu cunoscuseră bărbat" — 32 000 (v. 31—35). O parte din această pradă a fost lăsată lui Dumnezeu, printre care și 32 de fete madianite (v. 40).

Celelalte capitole ale cărții „Numerii" nu cuprind nimic interesant : pravile referitoare la moștenire, reguli pentru aducerea jertfelor în zilele de sărbătoare și prescripții referitoare la viitoarea împărțire a

„pământului făgăduinței". Toate acestea sînt repetate în Cartea lui Iosua, fiul lui Nun, cu amănunte și mai plictisitoare.